

NALAS – Mreža asocijacija lokalnih vlasti Jugoistočne Evrope

Regionalna ministarska

konferencija

“Efikasno demokratsko upravljanje na lokalnom i regionalnom nivou ”
(Zagreb, 25-26. oktobar 2004.)

NALAS Deklaracija

Mi,

Asocijacije lokalnih vlasti Jugoistočne Evrope okupljeni u Mreži asocijacija lokalnih vlasti Jugoistočne Evrope – NALAS, koji smo posvećeni boljem životu svih građana, ravnomjernom razvoju u okviru naših zemalja, i uvereni da je jaka lokalna samouprava neophodna za ostvarivanje ovih ciljeva, imamo čast da skrenemo pažnju vladama na sljedeća pitanja koja se odnose na efikasno demokratsko upravljanje na lokalnom nivou u Jugoistočnoj Evropi (SEE).

Vizija i vođstvo

Postoji neophodnost permanentnog dijaloga između nas i centralnih vlasti, u cilju postepenog stvaranja zajedničke vizije o tome šta bi trebalo lokalnim vlastima da predstavlja krajnji cilj u promovisanju jake lokalne demokratije.

Ova vizija treba da se razvije u potpunu i konzistentnu strategiju koja bi trebalo da definiše konkretne aktivnosti u raznim poljima (obuka, podizanje kapaciteta, resursi, komunikacije, partnerstva, itd...).

Neophodno je podržati organizaciju redovnih Foruma u Jugoistočnoj Evropi u cilju razvijanja razumjevanja između lokalne uprave i centralnih vlasti, političkih partija, lokalnih vlasti, nevladinih organizacija, medija i ostalih partnera u ovoj oblasti.

NALAS predlaže da od strane vlada koje su se okupile u Zagrebu dobije mandat da razmotri mogućnost pisanja Vodiča za lokalnu demokratiju u Jugoistočnoj Evropi.

Lokalna samouprava

Postoji potreba da se osigura jasna podjela odgovornosti između lokalnog, regionalnog i nacionalnog nivoa uz adekvatnu alokaciju sredstava.

Treba stimulisati nacionalne debate o prednostima decentralizacije vlasti; regularni mehanizmi saradnje između lokalnih i centralnih vlasti treba da budu definisani i organizovani.

Snažno ohrabrujemo centralne vlasti da rade ruku pod ruku sa asocijacijama lokalnih vlasti i da pruže političku podršku, finansijske stimulacije i tehničku pomoć njihovim inicijativama.

Zakonodavstvo

Zakonodavstvo treba da bude pažljivo dizajnirano i implementirano u bliskoj saradnji sa lokalnim vlastima i njihovim asocijacijama kako bi bilo u skladu sa standardima koji su sadržani u Evropskoj povelji o lokalnoj samoupravi. Pozivamo sve koji to do sada nisu uradili, da što pre ratifikuju Evropsku povelju o lokalnoj samoupravi.

NALAS se obavezuje da, u okviru Pakta za Stabilnost za Jugoistočne Evrope i Saveta Evrope, saraduje sa svim centralnim vlastima kako bi se promovisao set regionalnih standarda lokalnih usluga koji može pomoći lokalnim vlastima da poboljšaju kvalitet pružanja usluga.

Visoki prioritet NALAS-a je da se osigura koherentno zakonodavstvo vezano za lokalnu samoupravu, da se eliminišu postojeće nekonzistentnosti i da se pojasne nadležnosti različitih nivoa vlasti (od centralnih do lokalnih), sljedeći sveukupni cilj da se dostigne veći stepen i bolji kvalitet decentralizacije.

Unapređenje decentralizacije biće postignuto širenjem nadležnosti lokalnih vlasti u svim aktivnostima od neposrednog interesa za građane i koje se najbolje mogu sprovesti na lokalnom nivou (princip subsidijarnosti).

Lokalni politički sistem, naročito sistem lokalnih izbora bi trebalo da, u što je moguće većoj mjeri, omogući građanima ne samo da izaberu svoje predstavnike, već i da ih drže odgovornim za njihov rad u lokalnom parlamentu i upravi. Mogućnosti lokalnih referenduma na inicijativu grupe građana bi trebalo proširiti.

Zakonodavstvo treba da bude adekvatno dizajnirano kako bi omogućilo općinama da svoju zajednicu vode odgovorno, efikasno sa stanovišta troškova, otvoreno i u skladu sa voljom građana. Takođe, trebalo bi da ima za cilj promovisanje učešća građana, nacionalnih manjina i drugih zajednica u poslovima općine.

Takođe je neophodno, kad god je to moguće, lokalnim vlastima dati isključive zadatke i da definišu jasno granice prenetih nadležnosti, sve ovo udruženo sa adekvatnim finansijski jasno određenim aktivnostima i finansijskim izvorima za lokalne, regionalne i centralne vlasti.

Zakon treba da ojača status lokalnih izabranih predstavnika i da jasno definiše šta se od njih očekuje.

Prekogranična saradnja

Imajući u vidu postojeću prekograničnu saradnju, verujemo da su lokalna demokratija i prekogranična saradnja značajno povezane i, u skladu stim, podstičemo centralne i lokalne vlasti da aktivno učestvuju u relevantnim programima i pozivamo sve one koji još nisu to uradili, da potpišu i ratifikuju Evropsku okvirnu konvenciju o prekograničnoj saradnji između teritorijalnih zajednica ili vlasti i njena dva dodatna protokola.

Pozdravljamo inicijativu Kongresa i njegovog predsjednika da organizuju sastanak u Termoliju 8. i 9. novembra, u cilju osnivanja Regiona Jadranskog Mora. I verujemo da takva inicijativa može biti pokrenuta i u drugim geografskim oblastima kao što je Crno More

Resursi

Važno je raditi na ostvarenju finansijske autonomije lokalne uprave kroz veću fiskalnu decentralizaciju. Zbog toga je prioritet da se ubrza reforma sistema lokalnog finansiranja i fiskalne decentralizacije, kako bi općine mogle da planiraju, implementiraju i finansiraju svoje aktivnosti na bazi sopstvenih budžeta i finansijskih resursa.

Općinska imovina je očigledno veoma značajno pitanje i neophodno je osigurati da se sva imovina koja je potrebna za pružanje lokalnih usluga prenese na lokalne vlasti. Veoma je značajno uskladiti zakonodavstvo u oblasti vlasništva sa standardima Evropske povelje o lokalnoj samoupravi.

Odgovornost je centralnih vlasti da smanji razlike između lokalnih uprava i da unaprijedi finansijsku jednakost.

Kapacitet

Međunarodna zajednica i donatori bi trebalo da podrže NALAS kako bi bila adekvatan partner nacionalnim vladama Jugoistočne Evrope u implementaciji regionalnih inicijativa, koje odgovaraju potrebama više od jedne zemlje na polju lokalne demokratske uprave.

Obavezujući se na razvoj i primjenu svojih programa rada, asocijacije lokalnih vlasti izražavaju svoju odlučnost da povećaju svoje kapacitete kako bi adekvatno obezbudile usluge svojim članicama i bile efikasni i odgovorni partneri svojim centralnim vlastima na pitanjima lokalnih poslova, koje zaslužuju da budu i konsultovane i slušane.

Nacionalne vlasti bi trebalo da rade ruku pod ruku sa nezavisnim asocijacijama lokalnih vlasti kako bi doprinele poboljšanju kvaliteta usluga koje obezbeđuju lokalnim vlastima i građanima. Ovoj saradnji će doprineti adekvatna politička podrška, finansijske stimulacije i logistička pomoć.

Nacionalne vlasti treba da sarađuju sa asocijacijama lokalnih vlasti kada je u pitanju razvoj nacionalne strategije obuke za javne službenike i izabrane predstavnike, koja treba da je zasnovana na pažljivoj i sveukupnoj evaluaciji potreba na ovom polju uz inkorporiranje i korišćenje najboljih praksi, kao i mogućih oblika saradnje između svih zainteresovanih strana.

Centralne vlasti treba da obezbede dovoljno sredstava za obuku javnih službenika.

Asocijacijama lokalnih vlasti treba ne samo dozvoliti da otvaraju i vode sopstvene trening centre (škole), već sertifikati koje uruče ovi centri treba da budu u potpunosti prihvaćeni od strane nacionalnih vlasti.

Imajući u vidu uticaj na kvalitet života građana, lokalni održivi razvoj treba da se uzme u obzir kao nacionalni prioritet. U saradnji sa asocijacijama lokalnih vlasti, sve moguće mere i stimulacije treba da se prouče kako bi ojačala uloga lokalnih vlasti u lokalnom razvoju i unapredili njihovi odnosi sa preduzećima i potencijalnim investitorima.

NALAS se obavezuje da sarađuje sa centralnim vlastima u cilju promovisanja seta standarda lokalnih usluga koji može pomoći lokalnim vlastima da poboljšaju kvalitet pružanja usluga.

Partnerstva

Sveobuhvatna nacionalna strategija decentralizacije treba da obezbedi prostor za dinamična partnerstva između svih zainteresovanih strana (uključujući lokalno stanovništvo / lokalne organizacije), i da bude zasnovana na jasnom definisanju njihovih uloga.

Centralni organi treba da razviju zadovoljavajuće mehanizme za stalni dijalog sa lokalnim vlastima i njihovim asocijacijama koje ih predstavljaju u svim poslovima koji se odnose na lokalne poslove i lokalne reforme.

Na lokalnim vlastima je da povećaju učešće građana, naročito žena i omladine. Asocijacije se u potpunosti obavezuju da im pomognu u obavljanju ovog zadatka. Na centralnim vlastima je da uspostave odgovarajući okvir i mehanizme kojima će se razvijati učešće lokalnog stanovništva.

Transparentnost

Transparentnost i odgovornost treba da budu osnovni ciljevi reforme lokalne uprave i fiskalne decentralizacije.

Nacionalni zakon treba da postavi standarde za transparentnost, komunikaciju i odgovornost. Isticanje transparentnosti se takođe tiče i alokacije sredstava lokalnim vlastima od strane centralnih vlasti. Takva alokacija sredstava trebala bi da korespondira ograničenim brojem kriterijuma jasno definisanih nacionalnim zakonom.

Imajući u vidu da je čest prioritet borba protiv korupcije i povećanje transparentnosti i odgovornosti na lokalnom nivou, podvlačimo neophodnost obezbeđenja praktične implementacije Evropskog kodeksa ponašanja o političkom integritetu lokalnih i regionalnih izabраниh predstavnika, usvojenog od strane Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Saveta Evrope 1999. godine.

Transparentnost zahteva jednak tretman svih lokalnih vlasti bez obzira na njihovo političko opredeljenje i isključuje političke ili finansijske pritiske na njih zasnovane na diskrecionoj moći.

Pozivamo ministre odgovorne za lokalnu samoupravu koji su potpisali Memorandum o razumevanju na Ministarskoj konferenciji u Zagrebu 26. oktobra da blisko sarađuju sa asocijacijama lokalnih vlasti u kontroli i evaluaciji primene Programa rada za bolju lokalnu upravu i da usvoje 10-ogodišnji program decentralizacije javnih moći u Jugoistočnoj Evropi. Ovaj program treba da bude implementiran od strane svih zemalja, i praćen godišnjim konferencijama zajednički promovisanim od strane ministara i NALAS-a.